

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 286/2025-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **MK&MK HOLZ, s.r.o.**, Družstevná ulica 455/5, Málincec, IČO 46 835 962, zastúpenej Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom, Skuteckého 33, Banská Bystrica, proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/22/2025 z 5. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že na základe žaloby žalobcu [REDAKOVANÉ] sa na Okresnom súde Lučenec vedie pod sp. zn. 16C/20/2024 konanie o zaplatenie sumy 100 470 eur s príslušenstvom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 16C/20/2024 z 27. mája 2024 zaviazal sťažovateľku ako žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 100 470 eur s príslušenstvom. Krajský súd na základe odvolania sťažovateľky uznesením sp. zn. 15Co/114/2024 z 5. marca 2025 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na nové konanie.
3. Žalobca sa domáhal vydania neodkladného opatrenia návrhom podaným na okresnom súde, ktorý bol zamietnutý. Následne žalobca podal návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorému okresný súd vyhovel a uznesením sp. zn. 16C/20/2024 z 8. januára 2025 zriadil v prospech žalobcu

záložné právo k nehnuteľnostiam, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve sťažovateľky, ako aj k podielu k nehnuteľnostiam, ktorých je sťažovateľka podielovým spoluvlastníkom.

4. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že exekúcia sťažovateľky môže byť v budúcnosti ohrozená, a tým aj vymožitelnosť pohľadávky žalobcu, ktorá nie je nepatrná. Žalobca osvedčil, že zabezpečovacím opatrením nedôjde k vytvoreniu nenávratného stavu, pretože záložné právo nezasahuje do výkonu vlastníckych a spoluvlastníckych práv. Prípadná ujma, ktorú by v prípade nenariadenia zabezpečovacieho opatrenia žalobca utrpel v riziku straty vymožitelnosti svojej pohľadávky, je podľa názoru súdu väčšia ako ujma, že sťažovateľka bude niesť do vyriešenia sporu ťarchu na nehnuteľnostiach vo svojom vlastníctve/spoluvlastníctve. Výška pohľadávky a rozsah predmetu zálohu vylučuje zjavnú disproporčnosť medzi nariadením zabezpečovacieho opatrenia a zásahom do práva sťažovateľky.

5. Proti uzneseniu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia podala sťažovateľka odvolanie, argumentujúc, že okresný súd nemal osvedčené, že sťažovateľka koná s úmyslom poškodiť žalobcu či reálne ho ukrátiť o finančné prostriedky. Okresný súd si neoveril tú skutočnosť, že sťažovateľka má majetok – nehnuteľnosti, hnutel'né veci, finančné prostriedky, ktoré značne prevyšujú výšku vymáhanej pohľadávky. Pokiaľ žalobca poukázal na hrozbu a reálnosť a bezprostrednosť možného prevodu majetku sťažovateľky na tretiu osobu len s poukazom na skutočnosť, že sťažovateľka odpredala časť majetku, ktorý bol prebytočný a ktorý neužívala, bolo povinnosťou žalobcu tento úmysel osvedčiť. Žalobca neosvedčil, žeby sťažovateľka mala prípadne aj iné dlhy, a teda by nebola schopná v rámci prípadnej exekúcie uhradiť žalobcovi žalovanú sumu. Okresný súd tak nevenoval pozornosť tomu, či uložením zákazu dispozície nedošlo k zásahu do vlastníckeho práva nad nevyhnutnú mieru (princíp proporcionality). Sťažovateľka tiež nesúhlasila s odôvodnením rozhodnutia týkajúcim sa neexistencie zjavnej disproporčnosti medzi výškou pohľadávky a rozsahom predmetu zálohu. V tejto súvislosti poukázala na to, že síce účtovná hodnota nehnuteľností sťažovateľky, na ktoré okresný súd zriadil záložné právo, predstavuje sumu 233 000 eur, avšak trhová hodnota nehnuteľností je vo výške viac ako 1 000 000 eur. V tomto prípade sa tak zásah do vlastníckeho práva sťažovateľky javí ako neprimeraný. Sťažovateľka tiež namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu jeho neurčitosti a nezrozumiteľnosti.

6. Odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, stotožňujúc sa s jeho odôvodnením. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ sťažovateľka namietala, že súd nemal osvedčené, že koná s úmyslom poškodiť žalobcu či reálne ho ukrátiť o finančné prostriedky, vzhľadom na dostatočný majetok sťažovateľky je táto odvolacia námietka bez právneho významu. Pri skúmaní návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia sa totiž neskúma, či žalovaný koná alebo nekoná s úmyslom poškodiť žalobcu a reálne ho ukrátiť o finančné prostriedky, ale skúma sa najmä danosť práva alebo právneho záujmu, ktorému má byť poskytnutá ochrana a existencia dôvodu na jeho nariadenie, t. j. obava ohrozenia exekúcie. Uvedená obava žalobcu vyplývala jednak z nie malého finančného nároku žalobcu proti sťažovateľke, ako aj z obavy ohrozenia exekúcie vzhľadom na to, že sťažovateľka v priebehu konania vo veci samej odpredala časť svojho majetku. V tomto kontexte žalobca nebol povinný osvedčiť, že sťažovateľka má prípadne iné dlhy, a teda by nebola schopná v rámci prípadnej exekúcie pohľadávku žalobcu uhradiť. Taktiež v tomto kontexte nie je dôležitý poukaz sťažovateľky na veľkosť jej majetku a vlastné imanie spoločnosti.

7. K namietanému princípu proporcionality sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením okresného súdu, že zabezpečovacie opatrenie nevytvára nenávratný stav, pretože záložné právo prakticky nezasahuje do výkonu vlastníckych a spoluvlastníckych práv žalovaného, ale má len zabezpečovací charakter, keďže záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená (§ 151a Občianskeho zákonníka).

8. K námietke porušenia zásady tzv. primeranosti zásahu odvolací súd uviedol, že sťažovateľka žiadnym spôsobom neprekázala ani účtovnú hodnotu založených nehnuteľností, a už vôbec nie trhovú hodnotu založených nehnuteľností. Pokiaľ účtovná hodnota založených nehnuteľností predstavuje sumu 233 000 eur, nie je nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zjavne disproporčné, a preto nemožno hovoriť o neprimeranosti zásahu zriadením záložného práva.

II. Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V danom prípade neboli splnené základné podmienky na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a to predovšetkým vo vzťahu k osvedčeniu dôvodnej obavy, že exekúcia prípadného zaväzujúceho rozhodnutia proti sťažovateľke bude ohrozená.

10. Navrhovateľ zabezpečovacieho opatrenia musí osvedčiť nielen nárok, ktorému sa má poskytnúť touto formou ochrana, ale aj reálnu obavu, že prípadná exekúcia bude ohrozená. Pokiaľ súd považoval za takú skutočnosť konanie sťažovateľky, ktorá odpredala časť svojho nehnuteľného majetku, sťažovateľka uvádza, že medzi skutočnosťou osvedčujúcou, že výkon rozhodnutia by bol ohrozený, patrí predovšetkým také konanie, ktorého obava zo zmarenia exekúcie musí mať určitú kvalifikovanú intenzitu. Obava zo zmarenia exekúcie musí byť aktuálna, naliehavá a reálna, odôvodňujúca potrebu okamžitého zásahu. Hypotetické predpoklady žalobcu nepostačujú na to, aby súd návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vyhovel, pretože obavu z ohrozenia exekúcie nemožno vyvodiť len z potenciálnej možnosti sťažovateľky nakladať s nehnuteľnosťami v jej vlastníctve. Dôvodom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je iba také správanie dlžníka (žalovaného), ktoré nasvedčuje jeho úmyslu zmariť exekúciu pohľadávky veriteľa (žalobcu) takými zásahmi do svojho majetku, ktoré ovplyvnia pravdepodobnosť úspešného núteného výkonu rozhodnutia.

11. Z uvedeného konania sťažovateľky nemožno vyvodiť, že vykonáva úkony, ktoré by smerovali k zmenšeniu jej majetku, keďže odpredajom časti nehnuteľností získava namiesto hmotného majetku majetok finančný, z ktorého získala financie. Žalobca netvrdil ďalšie skutočnosti, ktoré by mali osvedčovať, že prípadná exekúcia proti sťažovateľke môže byť ohrozená.

12. Žalobca žiadnym spôsobom neodôvodnil a neosvedčil proporcionalitu takéhoto zásahu do vlastníckeho práva sťažovateľky. Proporcionalita nariadenia zabezpečovacieho opatrenia je pritom jedným zo základných predpokladov, ktoré súd skúma. Žalobca nepredložil žiadne doklady preukazujúce trhovú hodnotu obdobných nehnuteľností v rovnakej lokalite a rovnakej kvality. Pre účely zabezpečovacieho/neodkladného opatrenia je však potrebné zabezpečiť aspoň

približný odhad hodnoty takejto (resp. obdobnej) nehnuteľnosti. Okresný súd a následne aj krajský súd sa touto otázkou vôbec nezaoberali.

13. Žalobca neosvedčil skutočnosti svedčiace o ohrození potenciálnej exekúcie, keď neoznačil také konanie sťažovateľky, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s tvrdeným nárokom žalobcu a ktoré by nepriaznivo ovplyvňovalo majetkové pomery sťažovateľky v takej miere, že by bol nevyhnutný takýto zásah súdu. Napriek tomu konajúce súdy návrhu žalobcu vyhovel.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia v neprospech sťažovateľky, čím obmedzil (zriadením záložného práva v prospech žalobcu) jej dispozičné oprávnenie k nehnuteľnostiam v jej vlastníctve v rozpore s princípom proporcionality a bez dostatočného osvedčenia dôvodnej obavy, že predajom časti svojho majetku bol daný úmysel sťažovateľky ukrátiť žalobcu o finančné prostriedky, ktoré požaduje v konaní vo veci samej, a tým ohroziť ich úspešné vymoženie v prípadnej exekúcii.

15. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (napr. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite odôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (napr. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). Podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každý argument, poznámku či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby spravodlivé súdne rozhodnutie reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému (obdobne napr. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/00, III. ÚS 200/09). Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06, Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

16. Sťažovateľka predovšetkým namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil existenciu zákonných podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

17. Základným predpokladom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je osvedčená existencia peňažnej pohľadávky, ktorej má byť poskytnutá ochrana vo forme jej zabezpečenia zriadením záložného práva, a reálnosť obavy, že exekúcia bude ohrozená. Nevyhnutnou podmienkou na nariadenie neodkladného a rovnako aj zabezpečovacieho opatrenia je hodnoverné osvedčenie aspoň základných skutočností potrebných pre záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, v prípade zabezpečovacieho opatrenia aj dostatočné opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nevyhnutnosť potreby zriadenia záložného práva na konkrétny majetok žalovaného, teda reálnosť obavy z ohrozenia exekúcie [§ 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení § 344 CSP]. Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania meritórneho nároku môže navrhovateľ zabezpečovacieho opatrenia dosiahnuť najmä relevantnými skutkovými tvrdeniami, listinnými dôkaznými prostriedkami a kvalifikovanou právnou argumentáciou.

Reálnosť obavy, že exekúcia bude ohrozená, môže navrhovateľ preukazovať opísaním relevantných krokov odporcu, ktoré umožňujú prijatie záveru, že tieto obavy sú opodstatnené.

18. Ústavný súd pri posudzovaní ústavnej sťažnosti zohľadnil osobitnú povahu inštitútu zabezpečovacieho opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov. Zobral pritom do úvahy aj skutočnosť, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o zabezpečovacom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. S poukazom na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (body 9 až 14 odôvodnenia) zastáva názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku týkajúcim sa predpokladov vydania zabezpečovacieho opatrenia. Už uvedené závery krajského súdu (body 6 až 8 tohto uznesenia) v kontexte záverov súdu prvej inštancie (bod 4 tohto uznesenia) nepovažuje za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, teda také, ktoré by mali za následok porušenie sťažovateľských práv podľa ústavy či dohovoru.

19. Z odôvodnenia namietaného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd sa oboznámil s tvrdeniami a právnymi argumentmi sťažovateľky uvedenými v podanom odvolaní, právne ich vyhodnotil, osobitne v kontexte zákonných podmienok kladených na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a pri svojom rozhodovaní ich zobral do úvahy. Podľa krajského súdu (totožne názoru okresného súdu) osvedčenie obavy z ohrozenia exekúcie spočívalo v konaní sťažovateľky, ktorá ako žalovaná (voči ktorej si žalobca uplatňuje nie malú pohľadávku) odpredala časť svojho majetku, čo bolo spôsobilé reálne a bezprostredne vyvolať obavu z ohrozenia exekúcie v prípade právoplatného priznania pohľadávky žalobcovi. Krajský súd preto nepovažoval za relevantnú potrebu preukázania úmyslu sťažovateľky, ktorý ju k takému konaniu viedol, ani nutnosť osvedčenia veľkosti jej majetku či existenciu iných dlhov, ktoré by jej bonitu, a teda schopnosť pohľadávku žalobcu uhradiť, spochybňovali.

20. Ústavný súd sa taktiež nemôže stotožniť ani s tvrdením sťažovateľky, že konajúce súdy nevykonali test proporcionality. Krajský súd totiž skúmal, či navrhovaným zabezpečovacím opatrením nebude vytvorený nenávratný stav a či právne účinky zabezpečovacieho opatrenia neobmedzia sťažovateľku neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah. S ohľadom na sumu pohľadávky, ktorú si žalobca uplatnil proti sťažovateľke na súde (100 470 eur s príslušenstvom), dospel k rovnakému záveru ako okresný súd, že na zabezpečenie pohľadávky žalobcu zriadenie záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve sťažovateľky, ktorých účtovná hodnota je 233 000 eur (hoci ani také svoje tvrdenie sťažovateľka nepreukázala, a už vôbec nie vyššiu trhovú hodnotu nehnuteľností), nie je disproporčné ani neprimerané.

21. Krajský súd neponechal bez povšimnutia žiadny z relevantných argumentov sťažovateľky, pričom dostatočne vysvetlil svoje myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k potvrdeniu rozhodnutia okresného súdu. Vychádzajúc z prezentovaných skutočností, ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu zodpovedá rozhodnutiu predbežnej povahy, ktorým rozhodnutie o zabezpečovacom opatrení je. Napadnuté uznesenie je vnútorne konzistentné, logické a zrozumiteľné, pričom reaguje na všetky skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na vydanie zabezpečovacieho opatrenia. Je vecou všeobecných

súduv, aby vyhodnotili splnenie zákonných podmienok na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, pričom do vyhodnotenia dôvodnosti obavy z ohrozenia exekúcie, ktoré je založené primárne na skutkových otázkach, ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením, ak nezistil také závažné výnimočné okolnosti svedčiacie o procesnom excese, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (porovnaj napr. III. ÚS 281/07 či. II. ÚS 35/2022).

22. Aj keď nariadením zabezpečovacieho opatrenia došlo dočasne k obmedzeniu práv sťažovateľky (nie nad nevyhnutnú mieru, ako tvrdí sťažovateľka), je jej ako strane sporu zaručené právo na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú súdom rozhodnutím vo veci samej, pričom obmedzenie sa netýka samotného práva nakladať s nehnuteľnosťou s právnymi účinkami. Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je totiž iba také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né následnou činnosťou všeobecného súdu, napr. v konaní o veci samej (porov. I. ÚS 46/00, III. ÚS 406/2013). Bez významu nie je tiež skutočnosť, že ochranu sťažovateľkou označených práv poskytuje Civilný sporový poriadok aj možnosťou navrhnúť zrušenie zabezpečovacieho opatrenia za splnenia zákonných podmienok (§ 344 v spojení s § 334 CSP).

23. Na záver ústavný súd už len poznamenáva, že sťažovateľka od ústavného súdu v podstate požaduje, aby v súlade s jej predstavami opätovne posúdil splnenie predpokladov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, čo ústavnému súdu ako súdnemu orgánu ochrany ústavnosti zjavne neprináleží. V danom prípade ústavný súd nezistil žiadne kvalifikované pochybenie, ktoré by bolo spôsobilé zapríčiniť tvrdené porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu